

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 97. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 17-го травня 1945.

№ 97. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, May 17, 1945.

VOL. LIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген-4-9237. — Тел. У. Н. Союз-ВЕрген-4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ НАДІЄТЬСЯ СТІЧІ З ЧОРЧИЛЕМ І СТАЛІНОМ

На пресовій конференції у Вашингтоні президент Гері С. Труман виявив, що є надія на недалеку стрічу його самого, Чорчила й Сталіна з метою вирішення різних справ, які назріли після здачі Німеччини. Він не подав ні часу ні місця стрічі, але заявив, що виключене Сан-Франциско. Президент теж не дав зазначити, що стрічка дійсно відбудеться. Про це говорив англійський прем'єр Чорчил, а ще нема вістей від маршала Сталіна.

НЕ БУДЕ ЗНИЖКИ ПОДАТКІВ ПЕРЕД ЗДАЧЕЮ ЯПОЇНІ.

Президент сказав на пресовій конференції, що в Злучених Державах не буде знижки податків перед закінченням війни з Японією. Уряд, на думку президента, має великі зобов'язання, які мусять бути сповнені, а до цього треба грошей. Щоб дістати гроші, треба накладати податки.

БІЛІОН ДОЛЯРІВ З ВОЛ СТРИТУ НА ПОЗИЧКУ.

Організація Вол Стріт Брокер-Ділер Синдікейт в Нью-Йорку зобов'язалася зібрати цілий біліон доларів на Сему Воєнну Позичку через продаж бондів. У першому дні своєї кампанії організація продала бондів на суму сто мільйонів доларів.

ДОМАГАЮТЬСЯ НАЙВИЩОГО АДМІНІСТРАТОРА ХАРЧІВ.

З огляду, що діяльність Бура Адміністратора Цін виказує невдачу у виконанні закону про справедливий розподіл харчів, сенатська рільнична підкомісія заявила 13 голосами проти 2, щоб уряд настановив „Найвищого Адміністратора Харчів“. Підкомісія досліджувала причини недостачі харчів на ринку і прийшла до висновку, що при розподілі харчів бувають такі великі надужиття, яким теперішня Адміністрація Цін не встиг запобігти.

ЛИШЕ ЧАСТИНУ НІМЕЦЬКИХ ПЛІННИКІВ ВИШЛИТЬ ДОМІВ

Бригадир генерал Б. М. Брайен виявив, що лише 50,000 німецьких плінників вишлють з Америки до Німеччини. Між ними будуть ранені і неспосібні або неохочі до праці. Інші залишаться в Америці для виконання різних робіт, як довго в Америці відчуватиметься недостача робітників.

КОНГРЕС ДІСТАВ ЗВІТ ПРО НАЦІСТИВСЬКІ ЗВІРСТВА.

Спеціально створена обопартійна конгресова комісія для розсліду звівств і масових убивств в німецьких концентраційних таборах покінчила свою працю і видала осуд із страшином обвинуваченням нацистського режиму за його нелюдяність. Досі ще не було в цілій історії, щоб призначено такі незалежні документи про неймовірно просто злочинства, поповнені на людях. Звіт наводить найрізноманітніші способи тортури, як „наперед придумана чортівська програма мук та винищення“ людей.

Цей звіт відчитав у сенаті Албен В. Барклі з Кентукі, а в палаті репрезентативів Р. Юнінг Тамсон з Тексасу. Оба відчитали обвинувачення неначе прокуратори серед незвичайної тиші, але після того не було ніяких демонстрацій.

ЛАТИНСЬКІ ДЕЛЕГАТИ ПЕРЕМОГЛИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ.

Делегати латинських республік із Південної Америки віднесли перемогу у своїм домаганні, щоб кожна держава була забезпечена перед нападом. Спіршов так завзято, що треба було аж вмишання президента Трумана в цю справу. Після цілоночних переговорів президент Труман дав запевнення південно-американським республікам, що після війни буде заключений договір між усіма американськими державами, що кожна з цих держав стане в обороні іншої, як лише на ню нападе якийсь позаамериканський чи американський ворог. На підставі цього Злучені Держави внесуть відповідну поправку до пропонованого чарту міжнародної організації.

Франція має запевнення, що дістане постійне місце в раді.

Франція, яка мала досі запевнення, що дістане „у своїй часі“ місце у могутній „раді безпеки“ в міжнародній організації, як це було передбачено в пропозиції з Домбартон Овкс, уже тепер добилася цього місця. Комісія, яка займається на черку чарту, прийняла постанову, що Франція буде заступлена постійно в цій раді як одна з п'яти держав.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

то не користуйтеся оголошеннями про роботу в „Свободі“? Підписуйтеся на оголошення нових робіт у „Свободі“.

Заява Стетініуса в справі міжнародної хартії

На пресовій конференції у Сан-Франциско вівторок 15. травня секретар стейту Едвард Р. Стетініус вийшов з проєктом, щоб планувати світова організація для безпеки на черку на проєкт міжнародної хартії прав людини як підстави основного світового права. Одначе він сказав, що теперішня світова конференція в Сан-Франциско тепер не може цього зробити, лише колишні в будучині. Коли на це прийде час, Уряд Злучених Держав буде обстоювати, щоб у цій хартії були вміщені Чотири Вольності, засновані президентом Рузвельтом.

При цій нагоді Стетініус загадав, як треба розуміти деякі вольності, а саме: Свобода слова це свобода преси, інформації і звідомлень; під свободою від недостатку треба розуміти „право до праці, право до суспільного забезпечення і право до нагоди для освіти“.

Спочатку появилася думка, щоб основні права людини були вміщені у на черку вступу до міжнародного чарту, але чотири скликані потуги заявили проти цього, як це виявив Стетініус. „Треба багато місця й часу, щоб вичислити подробиці всі свободи і довести до згоди яких дві десятки держав з різними системами“ — сказав Стетініус. Тому, тимчасово, чотири держави згодилися лише на чотири додатки до пропонованого чарту для безпеки людських прав. Вони такі: 1. Загальне означення людських прав і способів їх утримання; 2. право асамблеї допомогти здійснити такі права; 3. економічна й соціальна рада будуть цими тілами, через які ці права будуть поширювані; 4. економічна й соціальна рада має створити окрему комісію для поширювання людських прав.

ВЕЛЕС ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА СТВОРЕННЯ ВІЛЬНОГО МІСТА З ТРІЕСТУ

Сенатор Велес, бувши підсекретар стейту у свіжій синдикальній статті обговорює спір за місто Трієст, яке колись належало до Австрії, потім до Італії, а тепер є предметом домагання югославського диктатора Тіта. Велес твердить, що призначення Трієсту Тітові викличе огорчення Італії, бо це вказувало на несправедливість у рішеннях Об'єднаних Держав. Щоб вийти з клопоту, Велес дораджує переіменувати Трієст на вільне місто, яке буде портом для цілої округи.

Карпатська Україна творить власний уряд

Чеськословацьке Пресове Бюро в Лондоні сповістило, що Підкарпатська Русь (Карпатська Україна) створила власний автономний уряд та домагається приєднання країни до Союзу.

Бюро наводить слова чеськословацького прем'єра Фірінгера, що населення покищо признає владу чеськословацького уряду. Фірінгер казав, що Чехословаччина хоче вирішити справу дорогою приязних розмов з Москвою по думці бажань населення. За чеськословацькими жерелами, країна має коло 500,000 душ населення, й є найбільшою частиною Чехословаччини. Фірінгер казав теж, що населення Карпатської України це українці, що говорять мовою сеяня Полтави й Харкова.

ПІДНОСЯТЬ ПРЕТЕНСІЇ ДО ВОРОЖИХ КРАЇВ

Варшавська адміністрація перебрала від Червоної Армії владу над кількома повітами на захід від ріки Одри.

Архієпископ Дамаскінос, грецький регент, запевнив населення островів Делеканів, котрі до війни належали до Італії, що ці острови від тепер навісє будуть належати до Греції.

ЧЕХИ ЗАПРОШУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ

Чеськословацький уряд збирається запросити Америку, Британію й Францію вислати представників до Праги.

Каже Чехословацьке Пресове Бюро, що поки чеськословацький уряд був у Кошицях, тільки Росія мала у Чехословаччині своїх представників, бо в Кошицях не було приміщення для представників інших держав.

ІТАЛІЯ СТАРАЄТЬСЯ ЗЄДНАТИ ЮГОСЛАВСЬКИЙ УРЯД

У той самий час, як італійська публічна опінія підпадала окупацією Трієсту югославськими військами маршала Тіта, італійський тимчасовий уряд проголошує арештування низки фашистських діячів, котрі спеціально провинилися в відношенні до югославського населення. Мають їх поставити на суд як воєнних злочинців.

200,000 НІМЦІВ МАЄ ПОМАГАТИ ВІДБУДУВАТИ ІТАЛІЮ

Італійський міністер заграничних справ повідомив італійський тимчасовий уряд, що Альянти обіцяли надати Італії право жити 200,000 німецьких бранців для відбудови Італії.

МАЮТЬ ДОКАЗИ НА СМЕРТЬ Д-РА ГЕБЕЛЬСА

Советські газети подають, що советські влади переконалися понад усякий сумнів, що д-р Гебельс, Гітлерів міністер пропаганди, поповнив себебство разом з усією родиною в підземній готелю, що його нацисти виставили для верхівки своєї партії глибоко під Берліном. З тої кривки Гебельс до останку промовляв до німців радіом. Мешканці цієї кривки жили безпечні перед гарматними кулями й бомбами та жили, видно, дуже виставно й розкішно.

ПЕРША НІМЕЦЬКА СУБМАРИНА, ЩО ПІДДАЛАСЬ АЛІЯНТАМ. — На образку бачимо мужу німецької субмарини, що зібралась на покладі, щоб здатись. Це субмарина ч. 249, що здалась в пристані Веймут, Англія.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ РОЗБИЛИ ВОРОГОВИ 284 ЛІТАКИ

Літаки з літаководів Пасифічної Фльоти били через три дні по японських островах Кіюшю і Шікоку, розбиваючи летнища, залізничні, корабельні причали й промислові прирядження. Японці вислали проти них свої літаки й американці розбили з них принаймні 284. Наші втрати вийосять десіть літаків.

ЗАЙНЯЛИ ШЕ ОДИН КЛЮЧЕВИЙ ГОРБ НА ОКІНАВІ

Боротьба на острові Окінаві йде далі до свого безпощадного кінця. Наші війська роблять повільні, але постійні поступи. За останні 5 днів найзавзятіших боїв 77. Дивізія добула ще один горб, що має „ключеве“ значіння через своє пануюче становище над околицею. Цей горб наші воїки назвали Чоколядовою Кроплею; лежить він у самій середині південної лінії, перед містом Шурі. При добуттю горба американці били сотки японців.

Американські війська теж вдерлися в Такамотоджі, передмістя Нагі, столиці острова.

90% ОСТРОВА МІНДАНАО В АМЕРИКАНСЬКИХ РУКАХ.

Генерал МекАртур доносить про завзяті бої американців з японцями коло міста Даво, на острові Мінданао. Битва йшла на багнети, ножі, та навіть п'ястками. Були випадки, що американці затидали японців у воду й топили їх, держачи під водою.

90% острова знаходиться вже в американській окупації. Ворог борониться тільки на горбах, 95% всього населення острова вже звільнені з японського панування.

Американці на Лусоні пруть нездержно на північ.

КИТАЙСЬКА ОФЕНЗИВА

Китайські війська добули назад Ченгюан, у провінції Чекіанг, та поробили поступи в округах Наоші й Паокінгу.

У портовімі місті Фучаві дали йдуть завзяті бої, в котрих обі сторони понесли великі втрати.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В КИТАЙСЬКИХ ТУРКЕСТАНІ.

Проти китайських військ Кай-Шека повстали мусульманські тубильці в китайській провінції Сінкіангу (Китайським Туркестані), що прилягає до Монгольської Республіки й Советського Союзу. Повстання готувалося ще від березня 1944 року й тепер досягнуло вершка розвою. Через те, що край пологожений далеко від осередків світа, про повстання є мало вісток. Край має одначе велике стратегічне значіння й Британія слідкує уважно за поступом повстання.

ТРУДНОШІ ТРАНСПОРТУ ВІЙСЬК НА ПАЦИФІК.

З огляду на те, що Європа буде потребувати для своїх потреб багато кораблів, перевіз американських військ з Європи на Пасифік може потривати 4 до 5 місяців.

АЛІЯНТИ ЗАХОПИЛИ 475 НІМЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

На 475 німецьких воєнних і торговельних кораблях вивішено американські або британські прапори на знак, що їх забрали Німеччині. Більшість цих кораблів знаходиться в кращому стані, ніж Альянти сподівалися. Між забраними німцями кораблями є відомий модерний корабель „Европа“.

Альянтські окупантські війська забрали під свою владу теж усі німецькі порти. Десять з тих портів знаходиться в доброму стані й можуть бути негайно вжиті.

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ ПОКІНЧИВ ЗДАЧУ НІМЦІВ.

Московський комунікат каже, що советські війська покінчили перебирання здаючихся німецьких офідирів і воїків.

За останніми московськими обчисленнями, за майже чотири роки воювання проти Німеччини Червона Армія вбила або взяла в полон 12 мільйонів 770 тисяч німецьких воїків. Від часу безумовної здачі Німеччини советські війська взяли в полон 1 мільйон 230 тисяч німців. Між ними було 101 генералів.

АРМІЯ ПЕРЕЧИТЬ „ПЕШЕННЯ“ ГЕРІНГА.

Команда Сембі Американської Армії каже, що вістки, буцімто маршала Герінга трактовано в головній квартирі тої армії як почесного бранця, є неправдиві. Неправдою є, що Герінга напихано спеціальним курячим обідом; йому дано тільки звичайний військовий обід того дня. Неправдою є теж, що командант армії подав був йому руку.

Справа трактування Герінга нашла відгук аж у британському парламенті. Лорд Бултон, міністер реконструкції, заявив у промові перед палатою лордів, що ця війна не має нічого спільного з грою, по котрій обі сторони грачів подають собі руки.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second-Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подписное число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
На три місяці	\$1.00	Three months	\$1.00
В Державі Свободи і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АКЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛЯКІВ

Польський уряд у Лондоні та його прихильники не можуть нарікати, що про їх справу не пишеться й не говориться. Якщо одначе їм що дає притоку до нарікань, то хіба, як це одна польська газета сказала, те, що польську справу трактують в Америці так, як за словами Марка Твейна трактують погоду: кожний на неї нарікає, а ніхто нічого не робить, аби її поправити.

Сказати це треба навіть ввиду "великої преси", яку дістав оноді з Сан Франсиско меморіал Польсько-Американського Конгресу до американського секретаря стейту Стетініуса. Як велику "поблициті" дістав цей меморіал, видно хочби з того, що деякі ньюйорські газети подали про нього телеграми з Сан Франсиско на тисячу слів. Меморіал був попертий різними аргументами, між котрими на першому місці блистало твердження, що Польсько-Американський Конгрес представляє шість мільйонів американців польського роду, що між ними 6 мільйонами тільки 1 процент комуністів, а фашистів зовсім нема, що поляки в Європі воякували неуступчиво проти німців через шість літ, і т. д.

До цих усіх фактів і нібито фактів Польсько-Американський Конгрес додає ще своє становище супроти боротьби між двома польськими урядами. Він визнає тільки лондонський уряд як легальний уряд уряду Польщі. Здається, що на доказ цієї легальності він подає, що цей уряд визнають усі Об'єднані Держави з винятком кількох сателітів Советського Союзу. Звичайно, про Советський Союз Польсько-Американський Конгрес не має одного доброго слова, а на чолі советських злочинів супроти Польщі ставить "насилльне забрання Польщі майже половиною польської території", поминаючи при тім, що власне ті краї Польща насильно забрала була Україні, Білорусі й Литві.

З таких висновків Польсько-Американський Конгрес робить висновок, що американський департамент стейту повинен постаратися увільнити Польщу з-під московського ярма. Коли передсідника Польсько-Американського Конгресу спитали газетарі, чи він під цим розуміє, що Америка повинна піти за Польщу проти Росії війною, передсідник поспішно відхрестився від думки: ні, він не є за війну! Одначе, він був за те, аби Росія відразу відтати кредити й не грати супроти неї ролю Санта Клоаса.

Ця заява відомо показала всю фантастичність заходів американських поляків. Перечисляти страшні злочини супроти Польщі збоку Росії, граблення провінцій, позбавлення волі на те, аби це все закінчити домаганням відмови кредитів, показує на повний крах той політики. Читачи початок сан-франсиского донесення, могло читачеві здаватися, що справа закінчиться на взір той дитячої казки про в'язання дівчинки котови. Тимчасом поляки ввели в цю казку поправку: як нема мишей, охочих котови дзвінок в'язати, то чи не можна принаймні котови більше молока не давати.

Пригадує: "свободу" — "демократію" — "визволення"

Бригійський прем'єр, Вінстон Черчилль, вважав, потрібним згадати у своїй промові, виголошеній у зв'язку з перемогою Альянтів над Гітлером і нацизмом, що та перемога не малаб ніякого значення, колиб замість гітлерівських злочинів мали залишитися чи наново повстати інші злочини, подібні гітлерівським.

Іншими словами, колиб була сила, варварство, непошанування примітивних вимог людської гідності, терор і тим подібне мали заступати в повенні світі — закон і справедливість.

Черчилль далі пригадав, що тепер, коли війна в Європі скінчилася, треба повести справи в Європі так, щоб всі бачили, що Альянти чесно думали, коли зачинаючи війну і закликаючи народи стати по їхній стороні, заповідали тим народам новий лад, опертий на свободу, демократію та визволення.

Що більше: Альянтам треба тепер довести, що вони не тільки тоді чесно думали про ці речі, але що думають про це теж і тепер у такий самий спосіб, та що хочуть здійснювати те, що заповіли.

Ніхто не може з певністю сказати, до кого були звернені ось ці слова Черчилля. Себто до кого — в першу чергу. Одначе преса, користуючись з свободи, виносилася на свій лад. І то майже вся однакова. Отже твердить, що ті слова Черчилля були звернені в сторону Москви.

До такого закінчення приходить отця преса не без певних підстав. Навіщо, вона навіть має добрі підстави так думати і закінчити. Бо погляньмо, що діється в Європі, а відразу зрозуміємо, хто там поводить "односторонню, по диктаторськи, та хто впроваджує в різних краях тоталітарні режими і порядки, себто те лихо, якого ми хотіли позбутися і через яке Америка опинилася у цій війні. Далі погляньмо, як є з тим, що Альянти заповіли, а саме, що справи територіальні, як і справи режимів, будуть вирішені за спільною згодою, з тим, щоб у визволеннях ними краях була дана людським змогам вирішити демократичним ладом, яку вона хоче мати владу і який хоче лад завести, та з ким їй бути в союзі. Ще далі погляньмо й на те, яка була між Альянтами умова щодо цього, як згідно поступати з Німеччиною, чи її сателітами, як їх переможуть.

Отже всі речі були умовлені. Та що з цього вийшло? Як воно тепер виглядає? У відповіді на те найкраще навести, що пише про ці справи Гарольд Календер, що дописує з Парижа до часопису Нью-Йорк Таймс. Отже він пише у своїй кореспонденції в числі з 15 травня б. р., що дипломатичні кола в Парижі є тої думки, що поступовання Росії й сателітів, їхні цілі та методи, можуть довести до "важкої кризи" серед Альянтів.

Щож це за "цілі" і "методи", що можуть довести до такої кризи? Та не що інше, як те, про що згадував британський прем'єр, коли говорив про тоталітарні варварства і лиха, якщо б вони мали залишатися чи наново творитися по провалі нацизму!

Прояви таких лих є вже очевидні. І не в одному краю. Маємо вже тоталітарні методи, що практиковані тепер у різних краях. Маємо режими, що повстали наслідком таких тоталітарних метод. Як от в Румунії, Болгарії, Югославії, Польщі, Мадящині, Австрії, чехів, Латвії, Естонії, Литві, Західній Україні. Маємо територіальні переміни, переведені тоталітарними способами, без участі справжнього голосу людності, як і проти ухвали Альянтів не робити (щодо цього односторонніх кроків).

Хтож те все робить? Відповідь на це дуже ясна і проста: Москва.

Нікого не питаючи, вживає вона до цього військової сили та витренованих у Москві комуністів, що їх там громадила від десятиліт літ з різних країв для переворотів, що мали бути доконані під проводом Червоного Інтернаціоналу. А що тепер Комінтерн ніби не існує, то зате є всоди червона армія, а за нею політичні комісари й чрезвычайка. Червона армія є в слав'ї й переможна і як така пишиться загальним призначенням у світі. Той її престиж використовує тепер Москва безцеремонно для своїх власних політичних цілей, не питаючи нікого, ні поневоленою нею народами і державами, ні своїх воєнних спільників — Америки й Британії.

Ось це є те, що вважається в Парижі, як пише Календер, "важкою кризою". Є ще інші справи, як от те, що Совети домагаються тепер ще більшої території в Німеччині, що мала бути під їхню владу чи в управу. Є ще таке, як от з Триєстом, який хоче забрати маршал Тіто для Югославії, або іншими словами для Советів, бо це вони контролювалиб цей пристань над Адриатичним морем, як контролюють уже цілою Югославією. Ось ті речі, як і многи інші, що їм подібні, починають, як пише Календер, уже дуже днервувати Вашингтон і Лондон.

Що так є, можна завважити

НА 370 ДЕЛЕГАТІВ, ВИБРАНИХ НА 21. КОНВЕНЦІЮ У. Н. СОЮЗУ, ТІЛЬКИ 87 ВЗЯЛИ В КВІТНІ УЧАСТЬ В СПЕЦІАЛЬНІЙ ПЕРЕКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ. ТИМСАМИМ, У КВІТНІ 283 ДЕЛЕГАТІВ НЕ СПОВНИЛИ СВОЙОГО ОБОВ'ЯЗКУ СУПРОТИ СОЮЗУ. А ЦЕЙ ОБОВ'ЯЗОК, ЯК ЦЕ ВЖЕ БУЛО ПРОГОЛОШЕНО, Є ТАКИЙ, ЩОБ КОЖНА ДЕЛЕГАТКА І КОЖНИЙ ДЕЛЕГАТ ПРИДБАЛИ СОЮЗОВИ КОЖНОГО МІСЯЦЯ ПРИНАЙМНІ ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА. ОТЖЕ ЗАКЛИКАЄМО ЦИХ ДЕЛЕГАТОК І ДЕЛЕГАТІВ ДО СПОВНЕННЯ ЦЬОГО СОЮЗОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ!

Реконверсія робітників

Упродовж війни робітників в на; як управителі так підчинені робітники наче стояли в порозумінні, щоб шадити сили, а упримнювати собі час. Майже правилом стало в деяких підприємствах, що робітників може вийти з роботи, щоб закурити папіроску, і на це пошлячував немало часу.

Серед таких відносин приходять уже тепер спроби, щоб переіменити воєнну промисловість на мирну. На це вже є готове слово "реконверсія". Вчасі реконверсії треба переіменити воєнні фабрики на мирні; повставляти інші машини на приміщення таких, що їм уже належався спочинок. Тому, що це люди старші, вони потребують вигоди. Отже їм дали всілякі полекші. Але й ті, що мали більше сил, мусили теж дістати такі самі привілеї, бо ніяково робити різницю між одним і другим робітником у цій самій праці.

А ще й інша заковика. От з нагоди покінчення війни в 1918 році написав один директор робітничих відносин таке: "Як ви можете людину втримати на фермі, коли вона побачила Париж?" Очевидно "Париж" в розумінні, легкого життя! Подібне явище слідє й тепер, правда не після повороту з Парижа, але після цього, як цей воєнний фронт і побачив американський промисловий Париж! Це такі явища: Робітник дістав чату за надчас, коли лише забажав працювати поза звичайні і дини; дисципліна майже не осягувала робітника; а "стеля" кількості праці для робітника була так слабо поставлена, що доглядачі гляділи кризу пальця на це, чи робітник давав справді вимагану працю, чи лише маркував.

Нема що закривати правди, відносини в фабриках, робітниках, підприємствах стали "золотим віком" для робітників. Не йшло про плату, не йшло навіть дуже про час, а йшло про те, щоб загалом дістати продукт. Диктатором була війна.

Виходить, що в Лондоні це вже добувають. Виходить, що Черчилль не думає уступати тоталітарному нещастю, памятаючи за ту свободу, демократію та визволення, про які говорив на початку війни і які запевняв народам.

Виходить, що й в Вашингтоні мають вже забагато того, щоб у всьому уступити Советам, а тим самим і відступати від того порядку в Європі, який бажав би там бачити американський народ.

Ці постави — в Вашингтоні та Лондоні — дають тепер свободулюдині людям хоч якусь надію, що може в Європі тоталітаризм і диктатури принаймні будуть припинені, як не усунені. Бо якби мало бути далі так, як тепер є, а на що там заповідається, то аж стра-

сти і злилися. Надія похопилася перша: — Ох, шож ми робимо. Може люди бачать — зашептали. — Люди сплять, люблять. Не бійся — шипотом заспокоював він, не відпускаючи її від себе. І знов пристрасно став цілувати. Похопилася. Податливість дівчини, її довіра до нього збулися почуття ніжності й пошани до неї. Схаменувся. Посадив коло себе, своїм плечем міцно її пригорнувши. — Майбутнє буде наше, зірко! — шептав їй у вухо. — Надія, любий. Мій суджений! — відомою його слів летіло від неї.

Стриманість Остапа дівчині подобалася. Подобалася може тому, що обоє вони були чистими й невинними, наче малі діти. Хоча й пішли за зовом першої пристрасті, то легко стрималися перед невідомими їм ім почуваннями взаємного фізичного володіння одного другим. Надія знала від стар-

ших дівчат, як обходяться з ними їх коханки. Використав дівочий недосвід і лишає. Сам добувається взаємності від другої, п'ятої й десятої. Шодим плюгавиться подружжю майбутнє співжиття — коханків не обходить. Модерні медики пишуть, що полова поведерливість шкодить, пропугують якісь подружжя "на пробу". І замість боротися з розгнуданістю молоді самі, з матеріальних мотивів, посягають поширенню розгнуданості... і з нею зв'язаних поганих хворіб. Опісля з важкими минами знавців беруться ті хвороби лікувати, ну й добре на тому заробляють. Але світові авторитети медичних наук писали й пишуть навпаки: повздержливість нікому ще не пошкодила, бо мати-природа родить. Хоча й пішли за зовом першої пристрасті, то легко стрималися перед невідомими їм ім почуваннями взаємного фізичного володіння одного другим. Надія знала від стар-

підбиваними підковами під омима. Це природа клеїть фавром розпущених. А прийде добувається взаємності від другої, п'ятої й десятої. Шодим плюгавиться подружжю майбутнє співжиття — коханків не обходить. Модерні медики пишуть, що полова поведерливість шкодить, пропугують якісь подружжя "на пробу". І замість боротися з розгнуданістю молоді самі, з матеріальних мотивів, посягають поширенню розгнуданості... і з нею зв'язаних поганих хворіб. Опісля з важкими минами знавців беруться ті хвороби лікувати, ну й добре на тому заробляють. Але світові авторитети медичних наук писали й пишуть навпаки: повздержливість нікому ще не пошкодила, бо мати-природа родить. Хоча й пішли за зовом першої пристрасті, то легко стрималися перед невідомими їм ім почуваннями взаємного фізичного володіння одного другим. Надія знала від стар-

підбиваними підковами під омима. Це природа клеїть фавром розпущених. А прийде добувається взаємності від другої, п'ятої й десятої. Шодим плюгавиться подружжю майбутнє співжиття — коханків не обходить. Модерні медики пишуть, що полова поведерливість шкодить, пропугують якісь подружжя "на пробу". І замість боротися з розгнуданістю молоді самі, з матеріальних мотивів, посягають поширенню розгнуданості... і з нею зв'язаних поганих хворіб. Опісля з важкими минами знавців беруться ті хвороби лікувати, ну й добре на тому заробляють. Але світові авторитети медичних наук писали й пишуть навпаки: повздержливість нікому ще не пошкодила, бо мати-природа родить. Хоча й пішли за зовом першої пристрасті, то легко стрималися перед невідомими їм ім почуваннями взаємного фізичного володіння одного другим. Надія знала від стар-

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВЛЯЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ВІСЬМ МІЛІОНОВОГО МАСТКУ ЦЬОГО ОРГАНІЗАЦІЇ.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іммігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературній Конкурсі У. Н. Союзу).

8)

(Всі права застережені)

— Бачиш, — заговорив повагом. — Молодим, таким зеленим, як ми, часто здається, що вони всіх люблять. Хлопці дівчат, а дівчат хлопців! От, наприклад, чи не здається тобі, що ти тепер когось любиш?

— Я... Я не знаю! — дівчина прошептала спаленівши. — Не знаю, що то таке з мною? Може це й любов! Моя перша любов!

— Перша й остання, дитино. Правдиво люблять тільки раз у житті, власне, коли любиться уперше. І перша любов не забувається до смерті, хоча б доля розлучила залюблених...

— Ти так говориш, начеб сам набув он-які досвіди! — Досвіду не маю. Не мав часу ні нагоди залюбуватися. Ріс і лав за себе самий. Було щось подібне на любов, коли я мав сім чи вісім літ.

— Ото! Ти таким малим вже залюбувався? — зовсім о-сміліла Надія.

— Егеж! І та моя улюблена була замужньою жінкою — розсміявся Остап. — До того років на двадцять від мене старшою!

— І чим же закінчилося?

— Нічим! То була рідна сестра моєї матері. Я тоді чомусь думав, що жінки ніколи не їдять. Бачив, як їсть моя

мама, — ну, але то була моя мама. Як побачив, що тітка моя також їсть, так всю любов наче рукою зняло...

— Химерний був з тебе хлопець! — розсміялася дівчина. — Не те, щоб химерний... Якийсь такий... Ну, те, що кажуть люди, не від світу цього, чи як тобі пояснити. Пізніше настали революції, війни, я втратив батьків, жив у голоді, у поневірі. Так і досі без любови обходився. Не знаю, як то у нас тепер буде?

— Ова! — сміло озвалася вона. — А ти звідки знаєш, що я власне до тебе відчуваю прихильність? Я тобі того не говорила!

— Не говорила, так поступовання твоє говорить. Колиб до кого іншого так трималася його товариства, не мене грішного. Знов же, перед першим-ліпшим ніяка найбільше щира й чистодуша дівчина не буде звиряти своїх таємниць.

— Е! Як тебе любити? Мо-

же знов вийде так, як з твоєю тіткою?

— Ні, оправді! Ти мені дуже навіть подобаєшся! Ну, а мені вже не сім літ, а двадцять! Знаю, що говорю! Е, що там! — Остап відухово обняв Надію. — Любов у теорії не тривка! — І міцно притиснув дівчину до себе. Вона ще більш змшталася.

— Неваж ти справді мене любиш? — питала соромливо. — Здається, наче свою душу! — відповідав хлопець захоплено.

— Ох, Остап! Ти будеш для мене всім! Любим братчиком і судженням коханим — зашептали дівчина. З диточою смілістю обхопила його за шию. Огнем обляло тепло її тіла. Не усвідомлюючи, що робить, обняв дівчину. Все міцніше тулив до себе й шептав:

— Люблю... Люблю, зірко моя. Дівчатко моє...

Несвідомо для обох їх голови все зближувалися. Інстинктивно уста віднайшли у-

СЕМА ВОЄННА ПОЗИЧКА

В заклику для підтримки Семої Воєнної Позички сказав генерал Маршад:

„Майже в кожному американському домі виглядають сина, батька або мужа, котрі тепер за морем.“

„В нас є сила прискіпшити їх поворот домі. Великий зріст в закупці державних бондів та в воєнній продукції скоротить наші терпіння та піднесе на душі наших борецьких“.

Американські герої українського роду дали щедрі докази любові до своєї держави, і то як жертвою крові так і жертвою майна.

В кожній воєнній позиції наші громадяни стояли в перших рядах. Так теж мусить бути і в часі Семої Воєнної Позички.

Закликаємо усі наші громади співпрацювати в справі продажу воєнних бондів з місцевими комітетами державного скарбу — а загальну суму про-

даних бондів зголосити до: **UKRAINIAN AMERICAN WAR FINANCE COMMITTEE**
847 NORTH FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

Рівнож подаємо до відомо нашого громадянства, що державні бонди з українською печаткою можна набути в таких наших інституціях:

1) **UKRAINIAN B. & L. ASS'N**
847 N. FRANKLIN ST., PHILA. 23, PA.

Буде продавати державні бонди кожного четверга від год. 7—9 вечером. спільно з Українським Горожанським Клубом.

2) **UKRAINIAN FINANCE CO.**
CLEVELAND, OHIO

Кожного дня.

3) **AMERICAN UKRAINIAN B. & L.**
NEWARK, N. J.

після проголошення.

Д-р Володимир Галан, голова Комісії Продажі Воєнних Бондів при Українським Конгресовим Комітеті.

вих груп однакову можливість праці, яку мають тепер. Під час війни вони виконують різного роду працю, як фахову, так і нефахову. Однакова з іншими можливість дістати працю в приватній індустрії чи в урядових закладах дасть їм більше економічне забезпечення і ліпше самопочуття.

4. Треба брати участь в освітній праці, аби помагаючи розвитку релігійної та расової демократії. Наглядним прикладом того, що в тій справі може зробити школа є так званий „Спрингфілдський Плян“, про який ви певно вже чули. Пару років тому звернено було увагу на те, що в Спрингфілд, Массачусетс, школи відвідують здебільшого діти чужинського роду. Ці діти в майбутньому мають творити життя в житті спеціальний плян підготовки дітей до того, щоб вони почували себе рівними, повними американцями, аби могли спільно жити, працювати. В дітях підтримується свідомість свого роду і пошана до інших. Родичі переходять те саме в школах для дорослих та на різних форумах. Інші міста розглядають та наслідують Спрингфілдський Плян. Ви можете зацікавити ним своє оточення, своє місто.

5. Брати участь у церквах, школах, громадських зібраннях різних релігійних, расових культурних груп. Пересічний американець знає дуже мало за меншинову групу, близько якої проживає багато років. Пізнавши свого сусіда, втрачаємо упередження до нього.

6. Підтримати одну з поверх двох соток між-релігійних, між-расових організацій, що працюють над поліпшенням відносин. Підтримати міський чи стейтовий комітет, який має своїм завданням ширити порозуміння та доброзичливість.

Американці хочуть мати живу, дійсну демократію, але їм не можна мати тільки тоді, коли прикладемо своєї праці в боротьбі з перепонами, з упередженнями, які ділять меншинні групи від загальної течії американського життя. А з ко- го складаються ці меншинні групи? Їх складають 17,000,000 американців різних рас і кольору — нігри, філіппинці, мексиканці, японці, хінці, американські індіанці — всі вони чини далі, більше протривають як їх називають „другорядними“ громадянами. Як додати до них 23,000,000 католиків та 4,500,000 жидів, які згодом на релігійну будуть жертвами дискримінації, то будемо мати одну третину цілого населення.

Що може стати, коли расові та релігійні напруження дають собі волю, можна бачити в недавніх випадках — диких і страшних — по відношенню до нігров, жидів, японців та інших. Упередження, яке по- стає від свідомого чи неспвідомого уникання „інших“ людей, може виявити себе — і часом виявляє — в диких вчинках. Це використовують демоагоги, які поширюють свою проти-американську пропаганду шляхом чуток, нашеттів, листів, брошур, преси, зібрань. Вони завжди готові використати найменші розходження поміж населенням в своїх цілях.

Так як конференція в Сан Франсиско потребує співпраці всіх держав, там заступлених

для творення основ світового миру, так і ця країна потребує активної участі своїх громадян для творення демократії для всіх. Але як нема такої чудодійної рецепти як творити світовий мир, так нема такої рецепти як покінчити релігійні та расові упередження. Як каже стаття в „Лук“ — „ми можемо почати з освіти, ліпшої праці, ліпшого мешкання, більшої соціальної, політичної свободи... але нашим головним завданням є поширювати й направляти добру волю американців в той спосіб, щоб вони працювали і жили разом, як один нарід“.

Як ілюстрації до своєї статті „Лук“ помістив ряд фотографій. Одна, що найкраще виявляє характер статті, показує дітей 24 різних національних груп з одної школи в Лос Анджелес, які співають „Гад Блес Америка“. Матеріал до статті взято з книжки „Один Нарід“, що ї написали Валас Стегнер та редактори „Лук“ і яка вийде в світ в осені.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Михайло Федорів з Чікопі Фолс, Масс., \$10; П. Кучма переслав від Об'єднаного Комітету Українсько-Американських Організацій міста Нью Йорку \$47. На цю жертву зложились: збірка Марії Демидчук \$22; Семен Угорчик \$15, а по \$5: І. Гулей і І. Заборський.

ЖАРТИ

Артистичні примхи.

Свого часу славним був мена- джер ньюйорської Метрополитен Опері, Гаті-Касацця. Як кожен артистка дістала чимом запла- менаджер опери так і Касацця ту за свою гру. З обуренням мав свої клопоти з артистами, вбогає до бюра менаджера, Раз нагло занедужала оперова кидає йому чек на стіл і кри- співакка, яка мала грати ролю чить: — Не прийму чека. Хочу

To the People of this Community

Get ready to welcome the vol- unteer salesman with a generous heart and an open pocketbook. Thousands of men, women, boys and girls are giving their time to take your bond sub- scriptions. They know how vital this drive is — a how them you know, too, by buying bigger, extra bonds.

If you have any income, from any source—whether from work, land or capital—you have a per- sonal quota in this drive. The need is greater than ever before. As we push closer to Tokyo, the cost of waging war gets higher and higher. More guns, more ships, more planes are needed every day. That's why we must put every ounce of effort behind the Seventh War Loan. And remember, too, War Bonds are still the world's best investment—the "re- present savings for your future, victory for your country."

THE EDITOR

сация мав лише одну оперову співакку, яка могла заступити недужу, але не була жінка, до якої важко було приступити. Отже менаджер передумав усі можливі труднощі в розмові і тоді рішився потелефонувати. Починає до неї розмову: — Чи ви вже в ліжку? — Так, або що сталося — запитує артистка.

Касацця заміняє, закінчив і вікни висотняв: — Я мав одну справу до вас, але я втратив відвагу, щоб вам її предложити.

— Що ж ви хотіли? Прецінь, говоріть — домагається ар- тистка.

— Ви добра жінка, але з ва- ми дуже тяжко дійти до ладу. — Хто вам таке сказав? — закликала артистка. Це не- правда! Кажіть, що хочете?

Касацця розповів їй свій клопіт.

— Дуже добре — каже ар- тистка. — Отже, щоб вам по- казати, що я не вередлива, я вже збираюсь і буду в опері

За кілька днів по виступі артистка дістала чимом запла- менаджер опери так і Касацця ту за свою гру. З обуренням мав свої клопоти з артистами, вбогає до бюра менаджера, Раз нагло занедужала оперова кидає йому чек на стіл і кри- співакка, яка мала грати ролю чить: — Не прийму чека. Хочу

ПОШУКУЄМО

470 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, сві- дома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної а жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кам- панії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менш: як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — укра- їнським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи“ на допомогу українським жертвам війни зложили:

27—28) Іван Штогрин, Ньюарк, Н. Дж. \$200.00
29) Андрій Смит, Елизабет, Н. Дж. 100.00
30) Український Самостійний Золотий Хрест, Джерзі Сіті, Н. Дж. 100.00

Разом \$400.00

Попередньо проголошено \$2,600.00

Разом \$3,000.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу“, на таку адресу:

СВОБОДА

P. O. Box: 346.

Jersey City 3, N. J.

вас навчити, що зі мною не кожний свідомий АМЕ- риканський УКРАЇНЕЦЬ повинен бути членом УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

— Велика артистка і чудова жінка — висловився описі Касацця. — Але до неї було важко приступити.

КУПИТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

НЬОАРК, Н. ДЖ. УКРАЇНСЬКА ВЕСНЯНА ВИСТАВА

НАРОДНИХ СТРОІВ, УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТИЧНИХ ВИРОБІВ І МУЗИКИ

ВІДБУВАЄТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ

180-186 WILLIAM STREET NEWARK, N. J.

В НЕДІЛЮ, 20. ТРАВНЯ (MAY 20, 1945)

Вистава розпочнеться 8:30, а програма 8:30 почнеться.

На програмі будуть виступати солісти п-ни Марія Пономар і п. П. Ординський, старенький артист буде грати на лірі Габріла та її музика. — Вступ вільно 65¢.

За цю виставу постаралось і є відповідальне Тов. Поміч Україн- ської Культури в Ньюарку, котрі зустрілись при Українській Централі.

Просимо всіх прийти скоро, а членів пригласити т.ч. що буде можна поговорити.

— Не прийму чека. Хочу

УВАГА! НЬОАРК, Н. ДЖ. УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. ЗАПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ і Підприємчого Комітету в Ньюарк, Н. Дж.

відіграється дуже смішна комедія в двох діях під назвою

„ЯК ЖІНКИ ЧОЛОВІКІВ МОРОЧУТЬ“

В СУБОТУ, 19. ТРАВНЯ (MAY 19, 1945)

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ NEWARK, N. J.

180-186 WILLIAM STREET

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

Початок 7. год. ввечір. — Вступ 75 центів

УВАГА! ЙОНГСТАВН, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ВІД. 230 У. Н. СОЮЗУ ЧЛЕНИ І ЧЛЕНИЦІ відіграють представлення, драму з сльського життя в 5. діях

УКРАДЕНЕ ЩАСТЯ

В НЕДІЛЮ, 20. ТРАВНЯ (MAY 20, 1945)

В У. Н. ДОМІ, 525 W. RAYEN AVE., В ГОДИНІ 6-ТИ ВЕЧЕРОМ.

ДІЄВІ ОСОБИ: Микола Задорожний — п. Михайло Мушинський; Анна, його жена — п-ні Варвара Гарлиць; Олександра Бабич, сусідка Ми- коли — Іван Сибидло; його жена — п-ні Анна Сидаль; жандари — Іван Павловський; вїйт — Теодор Періт; жид арендар — Стефан Во- рохобит; перша дівчина — п-на Ольга Василь; друга дівчина — п-на Ольга Смаль; перший парубок — Т. В.; другий парубок — Д. В.; перша жінка — Анна Мутульська; друга жінка — Павліна Павло- вська; перший селянин — Теодор Василь; другий селянин — Дмитро В. Ягович; Дівчата, парубки, селяни, музики, і т. д.

Шановні Громадяни! Просимо нас всіх прийняти на це представ- лення, а певно не пожадує. Аматори заповнюють, що відіграють нас як сід. Початок точно. Завіса підніметься в годині 6-ти.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗІ СІТІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВ. УКР. КЛУБУ ПОСТУПОВОГО, відділ 70 Українського Народного Союзу, і УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“ влаштовується

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. ТРАВНЯ (MAY 19, 1945)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок у годині 7-мий ввечером.

Оркестра під проводом Б. Баніта. — Вступ 55 центів.

Шановні Громадяни! Тов. Український Клуб Поступовий і Тов. „Просвіта“ запрошують всіх українців, членів місцевих Товариств і Братств на цей ВЕЛИКИЙ БАЛЬ, де шановні громадяни будуть їти нагород за багатство при добрій оркестрі. Також будуть смачні перекуски і добрі напінки, за що ручить — Комітет.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0962

WAB MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REGULATIONS

Essential Workers need State-
ment of Availability. If transfer-
ring to less essential, need U. S.
Employment Service consent in
addition. Critical workers also
need both.

Сущі робітники обов'язані ма-
ти посвідку, що вони є до роз-
порядності. При перенесенні
до менше сущих робіт мусять
мати крім цього згоду „Юнайтед
Стейтс Емплімент Сервіс“. „Кри-
тичні“ робітники потребують те
обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

**FREIGHT HANDLERS
ДЕННА ПЛАТНЯ**
Час і пів після 8 годин
PENNSYLVANIA RAILROAD
Головний офіс, 275 Bowers аба
Room 204, 110 W. 42nd St., N. Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

**Оперейторки на Singer plain sewing
machine.** Добра платня. Головний
офіс, 158 W. 22 St., N. Y. C. **Mr. Fine.**
Фінішерки і дрессерки,
досвідчених, пост. роб., добра платня.
Sonia Cowan, 15 E. 56 St., N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИЧИТАВ, СПОВНИВ СВІЙ
ОБОВ'ЯЗОК І ЖДЕ НА
ДРУГИХ.

Отвиріаю „Свободу“ і зна-
ходжу заклик, звернений до її
читачів, щоби взяли участь у
надзвичайній кампанії й зго-
дити одноразово \$100 на до-
помогу українським жертвам
війни.

Подумав я трохи над тим,
що прочитав, а потім зачав ви-
становляти, як то знайти аж
500 таких столітьових жерт-
водавців. Зачав шукати для
лекшого обрахунку, скільки
можна знайти таких жертво-
давців у моєму місті, де жи-
ву, себто в Дітроїті. І прий-
шов до переконання, що в са-
мому Дітроїті можна би знай-
ти найменше 20 людей, що мо-
гли би жертвувати по \$100.
Та, подумав я собі зараз, як
умію в своїй голові знаходити
інших, то в першу чергу треба
самоу зложити першу жерт-
ву. Це й роблю. І то роблю
це й в тому переконанні, що
це тільки початок з нашої гро-
мади!

Назавал ми маємо добрі
серця. Нас тільки тяжко зру-
шити! Бо то треба говорити
і говорити, писати і писати,
благати і благати, а люди да-
ють. Треба доконче більше
віч, обмін думками.

Шо люди дають, то видно
найкраще по Дітроїті, чи не
так дуже знам Гемтремку.
Зараз по зреорганізованню мі-
сцевого Комітету в самім Гем-
тремку під проводом гом.
Чайківського дозбирають до
\$4,000, а з Карпентер вулиці
принесли \$1,000, так, як це
казав мені касієр гом. За-
блоцький, то вже є в них на
руках \$5,000. Знов західна ча-
стина Дітроїту напружує всі
сили, щоби дідати громадян

там „кошик з хлібом“, Англія
„промисловий край“, а Амери-
ка „гарні краєвиди“. Амери-
канські урядовці теж того по-
гляду, що скоординування зга-
даних смуг може причинитися
до знаменитої господарки.
Але, як би так до координу-
вання не дійшло, тоді може
повстати хаос, який може при-
чинитися до розбиття Аліан-
тів.

Тому, що тепер є повна на-
дія на вимину думок між уря-
дами окупаційних держав, ве-
лику надію покладають аме-
риканські правлічі кола на
згідне вирішування спірних
справ. Адміністрація розчле-
нованої Німеччини є мабуть
одною із справ, які дають
притоку до бажань, щоб Тру-
ман, Чорчил і Сталін зіхалися
разом, як це було за прези-
дента Рузвельта.

Має бути заведена цілкови-
та контролю для ввозу й виво-
зу мтер'ялів. Від населення
будуть забирали всю надвиш-
ку продуктів, а лишати йому
лише мінімум для існування.
Надвиська буде йти на заплату
воєнного відшкодування.

Колиб німецькі знавці схо-
тили збільшити видатність про-
дукції через технологічну
справність або надзвичайний
врожай на полі, то це не під-
несе життєвої стони німець-
кого населення, бо всяку над-
вишку зліять воєнні відшкоду-
вання. Навіть поспіх у сплаті
відшкодування не допоможе, бо

ANY OLD CLOTHES?—Dancer Margit de Kova, left, checks in some clothing of hers for the national clothing collection for United Nations, to Edna Skinner, in AWW uniform. Both are members of cast of "Oklahoma," Broadway musical hit that recently had second birthday. Nation-wide clothing appeal extends throughout month of April, to aid suffering millions in war-torn lands.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбуваються в неділю, 20. травня, в годині 2. по-
позудні, в галі парохіальній, 235
Карбон ул. Уряд просить членів я-
витися скорше на збори. — За уряд:
Ю. Загоцький, предс.; Л. Мушастий,
кас.; А. Данилюк, секр.

МекАДУ, ПА. — Бр. Сошествія св. Духа, від. 7, повідомляє своїх чле-
нів, що місячні збори відбуваються в неділю, 20. травня, в церковній га-
ді, точно в годині 3:30 попозудні.
Просимо всіх членів прийти на о-
значений час. — Уряд.

Гемтремку. Подано це не для
хвалі Гемтремку чи Дітроїту,
але на ствердження факту,
що люди мають добре серце
й як є кому робити і давати
добрий приклад у жертвенно-
сти, то жертвенність росте. А
якби таке було й по інших
громадах, то-чи скоро моглиб
зібрати поважнішу суму, а тим
самим і дати поважнішу по-
моч. Але то не може йти доля-
ровими жертвами... Мусимо
таки більше жертвувати, хто
тільки може. „Лента удювіна“
гарна і добра. Але її замало!
Тому треба жертвувати депо
більше. А ті, що більше зна-
ють і мають, мусять бути при-
кладом. Надзвичайна кампа-
нія „Свободи“ дає кожному
добро нагоду стати ось таким
добрим прикладом.

Д-р А. Т. Кібзєй,
Дітроїт, Міш.

ДЯКУЄ ЗА ДОБРЕ ДІЛО.

Громадянин Степан Боднар-
чук, бізнесмен з Нью Йорку,
відповів на заклик „Свободи“
помогти найнещасливішим з
нещасливих, себто українським
жертвам війни, таким корот-
ким письмом:

„Задучаю чек на сто доларів
для нещасливих братів війни.
Дякую за гарну працю, яку Ви
розпочали і бажаю Вам вели-
ких успіхів“.

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕ-
РИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙ-
СЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИ-
НЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРА-
ЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ.

ЧИСТУ ОДІЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇН-
СЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРО-
СИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ
ПАКУНКАХ ДО НЬО ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕ-
СУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE

UKRAINIAN RELIEF

31 EAST 35th STREET

NEW YORK 16, N. Y.

СТЕФОРД, КОНН. — Місячні
збори Бр. св. Арх. Михайла, від.
350, відбуваються в неділю, 20. тра-
вня, в годині 3. попозудні, в церко-
вій галі на Грінвіч Есе. Просимо
всіх членів і членів, місцевих і
позаміських, прийти на означений
час, бо є великі справи до пого-
дження. В. Карп, предс.; В. Ба-
шук, кас.; І. Михайлович, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Бр. св. Псе-
фата, від. 217, дає до відома всіх
своїх членів, що місячні збори від-
будуться в неділю, 20. травня, а го-
дині 2. попозудні, в галі па-
рохіальній. Просимо всіх членів при-
йти, бо є важні справи до вирішен-
ня. Просимо членів нагадувати ви-
світлювати свої залежності на цих збо-
рах, бо інакше будуть суспендовані.
— За уряд: М. Янула, предс.; І.
Шурот, кас.; А. Іванів, секр.

ВУНСАМЕТ, Р. АЙ. — Місячні збо-
ри Тов. Запорожця Св. від. 206, від-
будуться в неділю, 20. травня, в па-
рохіальній галі, 74 Геррарі Есе. в го-
дині 1. попозудні, точно. Просимо
всіх членів прийти на ці збори на
означений час, бо будуть важні спра-
ви до обговорення і погодження.
— І. Кокельський, секр.

МАНЧЕСТЕР, Н. Г. — Збори від-
ділу 178, при Тов. Пр. Діви Марії,
відбудуться в неділю, 20. травня, в па-
рохіальній, 54 Воліот ул. Комітет
просить всіх членів і членів при-
йти на збори. На тих зборах всі чле-
ни мають нагоду погодили свої
Союзні справи. Комітет також хоче
адапти звіт до зборів 22 квітня, як по
А. Маланчук, організатор, заступ
до нас. — За комітет: Н. Беднарчук,
секр.

СОНЕЧКО

збірка ілюстрованих
віршків та казок
для дітей.

Надається дуже добре на
дарунки для шкільних
дітей.

Ціна 35 цент.

Замовлення враз з належністю
слати до:

“СВОБОДА”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади треба платити тільки
американською валютою.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТИ

в боротьбі проти тоталітарних диктатур шукають
способів мирної співпраці народів і держав,
одною з яких є справа на часі є діячка про Україну. Її ми може-
мо і сьогодні.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО
в англійському перекладі:

A HISTORY OF UKRAINE

By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРИН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижнячий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу
вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла
Грушевського в англійському перекладі.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____

Сейт _____

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

ШЛУНКА, ШКИРИ, НЕРВІВ
ГЕМОРОІДИ, ПИЛІШ ЗАПАЛЕННЯ КИШОК, КИШКИ
Нирок, міхура, запалення і внутрішності запалення.
Катар і хронічний болю, біль у криві, загальне о-
смаження і хронічний ревматизм і скаріку. Лучі Екс,
екзамінація крові і мочі, екзамінація докляну „Вігнітоу“
і відпалення лікує. Застрикували, коли екзамі-
нація. Займає сьогодні на порад. Мужчин і Женщин ліку-
ємо модерними методами зо сюррою поспешною.

Всі хронічні недуги лікуємо науково.

ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2.

DR. ZINS (28-літній введений).

110 EAST 16 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE

Щоденно від 9. р. рано до 7. р. реч. У неділі від 9. рано до 2. noon.

ІЛЮСТРОВАНА
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
з додатком
НОВОГО ПЕРІОДУ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
за роки від 1914 до 1919.
Написав
МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
Ціна \$3.00.
Ця книжка обов'язково по-
винна бути в кожній укра-
їнській хаті.
Замовлення враз з належністю
слати до:
“СВОБОДА”
BOX 346, JERSEY CITY, N. J.
3 Канади треба платити тільки
американською валютою.

WITH BRUTAL FURY, THORWALD'S
GUARDSMEN SET UPON TARZAN
TO KILL HIM.

THORWALD HAD MADE THEM BELIEVE THEY
WERE INVINCIBLE, AND THEY HAD FORGOT
TARZAN'S MIGHT.

BUT THE JUNGLE LORD WAS
NOT LONG IN STIRRING THEIR
MEMORIES, AND SOON HE
EMERGED THE VICTOR.

IN DEFEAT, THE SAVAGES
WERE CONTRITE. "LET US
SERVE YOU, BIG BWANA,
AGAINST YOUR ENEMY."

"NO, TARZAN
GROWLED. YOU ARE
UNTRUSTWORTHY, LIKE
A WEAKE BOUGH YOU
SWAY WITH EVERY
BREEZE."

З брутальною люття сторо-
жі Торвальда кинулися на Тар-
зана, аби його вбити.

Торвальд переконав їх, що
вони непереможні, і вони забу-
ли потугу Тарзана.

Але пан джунглів не потребував багато часу, аби ім при-
гадати. І він скоро вишов переможцем.
Переможні дикуни виявили скруху: „Дозволь нам слу-
жити тобі, великий пане, проти твого ворога“.

„Ні“, сказав Тарзан, „Ви не заслугоєте довіри. Ви хита-
єтеся, як трава від вітру“.

Якщо ви хочете знати більше про Україну, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію, її філософію, її мистецтво, її спорт, її музику, її танці, її театр, її кіно, її радіо, її телебачення, її газети, її журнали, її книги, її картини, її скульптури, її архітектуру, її історію, її культуру, її мову, її літературу, її науку, її економіку, її політику, її соціалізм, її релігію,